

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Janusz KOCHANOWSKI

RPO - 598695 - I/08/AB

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Warszawa, dnia 2 października 2008 r.

Pan Janusz Kurtyka

Prezes

Instytutu Pamięci Narodowej

ul. Towarowa 28

00 – 839 WARSZAWA

W ostatnim czasie przedstawiciele mediów oraz środowiska naukowego podnieśli wątpliwości co do zgodności działań Instytutu z procedurą udostępniania do wglądu w celach prowadzenia badań naukowych dokumentów zgromadzonych w archiwum IPN. W środkach masowego przekazu (zob. m.in. *IPN ma fory. I robi politykę?*, Gazeta Wyborcza z dnia 11 września 2008 r. nr 213.5823) wskazuje się ponadto na problemy związane z pierwszeństwem w dostępie do dokumentów historyków zatrudnionych w Instytucie oraz jednoczesnym ograniczeniu tego dostępu naukowcom spoza IPN.

Jednym z głównych zadań postawionych przed Instytutem Pamięci Narodowej jest zachowanie pamięci o ogromie ofiar, strat i szkód poniesionych przez Naród Polski w latach II wojny światowej i dyktatury komunizmu. W tym celu, zgodnie z art. 53 pkt 2 ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. *o Instytucie Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu* (Dz. U. z 2007 r. Nr 63, poz. 424 ze zm., dalej: ustawa o IPN), Instytut prowadzi badania naukowe nad najnowszą historią Polski, a także udostępnia zgromadzone dokumenty innym placówkom naukowym i osobom prowadzącym takie badania. Szczegółowe warunki udostępniania zgromadzonych przez Instytut Pamięci dokumentów reguluje przepis art. 36 ustawy o IPN.

W myśl przywołanego powyżej art. 36 ust. 2 ustawy o IPN, dokumenty zgromadzone przez Instytut Pamięci udostępnia się w celu prowadzenia badań naukowych

na pisemny wniosek, skierowany do dyrektora oddziału Instytutu Pamięci, właściwego ze względu na miejsce zamieszkania lub siedzibę wnioskodawcy. Zgodnie z art. 36 ust. 4 pkt 2 ustawy o IPN, wniosek ten powinien dodatkowo zawierać wskazanie tematu prowadzonych badań oraz rekomendację pracownika naukowego uprawnionego do prowadzenia badań naukowych w dyscyplinach nauk humanistycznych, społecznych, gospodarki lub prawa - w przypadku osób nie będących takimi pracownikami. O odmowie udostępnienia dokumentów dyrektor oddziału Instytutu Pamięci rozstrzyga w drodze decyzji administracyjnej.

W związku z powyższym, a także mając na uwadze złożony przeze mnie w dniu 31 stycznia 2008 r. wniosek do Trybunału Konstytucyjnego o stwierdzenie niekonstytucyjności art. 36 ust. 4 pkt 2 ustawy o IPN, działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o *Rzeczniku Praw Obywatelskich* (Dz. U. z 2001 r. Nr 14 poz. 147 ze zm.), zwracam się do Pana Prezesa z uprzejmą prośbą o udzielenie informacji na temat ilości decyzji odmawiających udostępnienia dokumentów naukowcom spoza Instytutu w stosunku do ogólnej liczby złożonych przez nich wniosków o udostępnienie dokumentów w celu prowadzenia badań naukowych. Ponadto będę zobowiązany za poinformowanie mnie o ilości akt udostępnionych pracownikom Instytutu Pamięci Narodowej w celu prowadzonych przez nich badań naukowych w ramach realizowanych obowiązków służbowych.

Łeow ynowy nauwy
Jacek Kochanowski